

Uitnodiging aan schoolleiders en leraren: werk mee aan de totstandkoming van een landelijk professioneel statuut

De VO-raad en de onderwijsbonden organiseren in het voorjaar van 2010 tien discussiebijeenkomsten op scholen in het vo over professionele ruimte. Tien scholen, verspreid over het land, kunnen daaraan meewerken. Wij nodigen u uit om mee te doen en uw school hiervoor aan te melden. De uitkomst van de discussiebijeenkomsten wordt door het Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt (SBO) verwerkt in een document dat de basis vormt van een model professioneel statuut voor het voortgezet onderwijs.

Wat is professionele ruimte?

Professionele ruimte creëer je met elkaar.

Als leraar heeft u ruimte nodig om uw vak goed uit te oefenen. U wilt graag zeggenschap over het onderwijskundig beleid van uw school en verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van uw werk. U werkt samen met collega's in het team of de sectie waar u bij hoort. Vanwege die verantwoordelijkheid staat u open voor feedback van collega's en uw leidinggevende over uw functioneren en hecht u belang aan uitwisseling van kennis en ervaring.

Als bestuur en management formuleert u een kader en randvoorwaarden en daarmee schept u ruimte waarbinnen leraren hun vak kunnen uitoefenen. Leraren benutten die ruimte door de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van onderwijs op zich te nemen. Tussen bestuur, management en leraren bestaan heldere afspraken over het delen van verantwoordelijkheid en het afleggen van verantwoording. Dit proces is een zaak tussen mensen: met elkaar in gesprek gaan, naar elkaar luisteren en goede afspraken maken. Het is een doorlopend proces dat voortdurend aandacht vraagt van alle betrokkenen.

Een professioneel statuut

De VO-raad en de onderwijsbonden gaan een professioneel statuut opstellen. Dat zal het landelijk kader vormen voor aanvullende afspraken over professionele ruimte binnen onderwijsinstellingen.

Het statuut zal aangeven wat er minimaal afgesproken zou moeten worden, het formuleert randvoorwaarden en biedt een inspirerend kader waarmee scholen verder kunnen. Meedoen met uw school biedt u de kans om bij te dragen aan de vormgeving van dat landelijk professioneel statuut en daarmee aan het creëren van de voorwaarden om uw vak goed uit te oefenen. Tegelijkertijd is uw school daarmee een van de eersten die start met de discussie die uiteindelijk op elke school gevoerd moet worden. Ook als uw school al ervaring heeft opgedaan met het maken van afspraken over professionele ruimte, kan uw deelname een waardevolle bijdrage leveren.

Hoe zien die discussiebijeenkomsten er uit?

Als uw school meedoet, wat gaat u dan meemaken? De bijeenkomst vindt plaats in uw eigen school of vestiging. De totale schoolleiding en alle leraren van de

school of vestiging nemen aan de bijeenkomst deel. Gestreefd wordt naar bijeenkomsten met ongeveer zestig deelnemers. Medewerkers van het SBO bereiden in overleg met u de bijeenkomsten inhoudelijk en organisatorisch voor. Zij zorgen voor een gespreksleider en zullen ook tijdens de bijeenkomst aanwezig zijn. Ook een vertegenwoordiger van de VO-raad en/of de onderwijsbonden zal erbij zijn.

Vertrekpunt voor de bijeenkomst is een aantal thema's dat te maken heeft met professionele ruimte. Voor de bijeenkomst wordt een werkwijze ontwikkeld die:

- bevordert dat iedereen kan meedoen in een open discussie;
- het mogelijk maakt om uw eigen mening en ideeën over de thema's naar voren te brengen;
- stimuleert dat er een dialoog, een zinvol en leerzaam gesprek tussen deelnemers plaats vindt;
- tot resultaten leidt; waardevol en bruikbaar materiaal voor uw eigen school en voor een landelijk professioneel statuut ten bate van de vo-sector.

De thema's

Vertrekpunt voor de bijeenkomst zijn de volgende thema's.

1 De leraar en zijn vak

Leraren zijn hoog opgeleid en gedreven en zij voelen zich betrokken bij hun beroep en de ontwikkeling van hun vak. In de praktijk werken zij echter nogal op zichzelf.

2 Ruimte voor de leraar als professional

Veel leraren ervaren wel zeggenschap binnen het klaslokaal en in zaken van inhoud en didactiek van het vak, maar niet buiten het klaslokaal. Zij zien belemmeringen in de werkdruk, die te weinig tijd laat voor (mede)zeggenschap, en in de (onduidelijke) organisatie- en beslissingscultuur.

3 De leraar en zijn team

Leraren dragen verantwoordelijkheid voor hun vak zowel individueel als samen met collega's in een team of sectie. Toch spreken zij weinig met elkaar over onderwijsinhoudelijke zaken en vinden veel leraren dat ieder een eigen manier van lesgeven heeft, waar collega's niets over te zeggen hebben.

4 Leiding geven in het onderwijs

'Leiding geven aan professionals? Niet doen!' is de titel van een boek van Mathieu Weggeman.

De praktijk is weerbarstig. De teamleider worstelt met de opgave om als 'eerste onder zijn gelijken' invulling te geven aan een stimulerende en inspirerende rol. Sommige schoolleiders geven ruimte, sommige niet. Sommige leraren pakken de ruimte, anderen doen dat niet.

5 De leraar en zijn organisatie; het afleggen van verantwoording, aan collega's, leiding en bestuur

Als goed onderwijs het uitgangspunt is, dan is een samenwerkingsrelatie tussen bestuur, management en leraren dienstbaar aan dat uitgangspunt. Bij ruimte voor eigen verantwoordelijkheid hoort het afleggen van verantwoording en open staan voor feedback en uitwisseling van kennis en ervaring. Zo ontstaat een gezamenlijk gedragen onderwijspraktijk die voldoet aan professionele standaarden, met verantwoordelijkheid van leraren voor de kwaliteit van het onderwijs en verantwoordelijkheid van schoolleiding en management voor de organisatie als geheel.

Aanmelding: wilt u meedoen?

Als u geïnteresseerd bent om mee te doen aan een discussiebijeenkomst, bespreek het dan met uw team en uw schoolleiding. Als u uw school wilt aanmelden, of als u meer informatie wilt, neemt u dan contact op met het SBO:

Sangita Sahebdiën
s.sahebdiën@caop.nl
(070) 376 57 00

Wilma Froklage
w.froklage@caop.nl
(070) 376 57 07

Vermeld in uw e-mail de naam van uw school en (naam en telefoonnummer van) een contactpersoon. Het SBO neemt dan zo snel mogelijk contact met u op.